

Politikerutfrågning i gamla Rådhuset den 16 augusti 2022 i arrangemang av YPR.

Deltagare :

Cecilia Magnusson-Svärd, **S**
Anne Olofsdotter, **M**
Eva-Britt Bergqvist, **KD**
Eva Clauson, **C**
Göran Brante, **V**
Jan-Åke Isaksson, **SD**
Marina Nilsson, **MP**
Eva Hallmer-Lindahl, **L**
Anki Sædén, **YPR**
Kurt-Åke Lindhe, **YPR**
Åsa Ehrlin, **YPR**
Cecilia Billgren, **YA**

Anki Sædén hälsade en av pensionärer nästan fullsatt Knutssal välkomna till dagens politikerutfrågning och överlämnade ordet till Cecilia Billgren som lät resp partiordförande/partirepresentant inleda med 3 minuter vardera för att berätta vad just deras parti anser om följande tre begrepp som Folkhälsoinstitutet anser vara viktiga för ett gott åldrande:

1 Fysisk aktivitet

2 Bra matvanor

3 Social gemenskap och stöd

Sammantaget var alla överens om att det är viktigt med alla 3 bitarna för att ge ett bra åldrande.

KD: Viktigt att fysisk aktivitet kommer alla till del och är lättillgänglig. Det finns många ideella föreningar i Ystad som kan medverka och där behöver vi hjälpa till med bidrag. Kommunen har anställt en dietist som utvecklar matkvaliteten, ser till att maten är näringsberikad. Idag finns alltid en sallad som fritt val. KD anser att det behövs en boendegaranti från 85 års ålder och det ska finnas olika boendetyper, såsom trygghetsboende, biståndsbedömt äldreboende. Redan i samband med byggplaneringen ska man planera för aktiviteter.

V: Frågorna är lite schabloniserade! För att stimulera fysisk aktivitet kan man t ex ha reducerat pris på Badhuset. Maten är bra, men dyr. Näringsriktig mat när man behöver det. Social gemenskap – dyrt. Det behövs fler händer i omsorgen om allt ska kunna genomföras. V har medverkat till högre pensioner.

SD: Vi vill att Ystad ska vara en av Sveriges 20 bästa kommuner att leva och bo i. Fysisk aktivitet ska vara en rättighet och social isolering medför inaktivitet. Maten ska vara god och näringsriktig och anpassas till de boendes önskemål. Gärna gjord på närproducerade ingredienser. Vi vill också ha volontärer för att bryta isoleringen.

C: De tre begreppen går hand i hand. Vi vill att Sverige ska vara ett av världens bästa länder att åldras i. Viktigt att ha ett gott liv varje dag. Kanske jobba lite längre. Viktigt att känna att vi behövs. Känna oss trygga, våga gå ut. Vi behöver jobba brottsförebyggande och utveckla kontakten mellan unga och gamla. Vi behöver höjda pensioner och bättre tillgänglighet till vård och tandvård (inom högkostnadsskyddet). Det behövs fler anpassade bostäder där individens behov ska styra. Bättre kompetens inom äldreomsorgen krävs.

L: Vi är nog rätt överens om att bra mat, fysisk aktivitet och social gemenskap är viktigt för alla. Jag vill i stället prata om ålderismen, som är högre ju högre standard länder har. Vi har kämpat för en familjecentral/äldrevårdcentral. Risken att bli sjuk är ju högre ju äldre man blir. Idag är det svårt att nå fram till Vårdcentralen och kommer man dit så får man sällan träffa "sin" läkare. Ett förslag som ingår i Regionen valplattform är att det ska vara ETT telefonnummer/Ett ställe/SAMMA person man träffar varje gång. Vore bra med en samorganisation av läkare, sjuksköterskor, fysioterapeuter och dietister.

MP: Livskvalitet är viktigt för äldre liksom fysisk aktivitet, oavsett boendeform. Delta gärna i föreningslivet. Senior Sport School är ett exempel på hur vi kan få äldre att bli fysiskt aktiva. Maten ska anpassas efter äldres behov och lagas på plats. Bra om det anordnas kurser för att laga mat till ensamhushåll. Social gemenskap är viktigt för alla. Viktigt också med trygghetsskapande åtgärder för hemmaboende för att undvika olyckor i hemmet.

M: Med ökande ålder krävs fler insatser och en äldreomsorgsplan är under framtagning. Hälsa och livslust: ska finnas någon aktivitet för alla, både fysisk och mental. Satsa på friskvårdspeng. Vara ett komplement till föreningslivets utbud. Mat: erbjuda flera rätter så att man kan välja det man vill äta. Vi vill verka för fler mötesplatser/lokaler och bättre samutnyttjande av befintliga lokaler. Alla ska känna sig trygga utomhus så det är viktigt att våra utomhusområden är belysta under den mörka tiden.

KOLLEKTIVTRAFIKEN

På frågan - Är ditt parti berett att verka för att Seniorskortet ska gälla för resor inom hela Skåne? Samtliga partier **svarade JA**, något parti med kommentaren att det kostar. Frågan var upp i ett möte i Kristianstad i måndags och även då var alla partier ense om att införa ett Seniorskort för hela Skåne.

På frågan om man är beredd att sänka åldern till 70+ för seniorskortet svarade S, V, C och MP **JA**. Ev kan man tänka sig någon form av seniorrabatt.

M: Det behövs bättre samarbete/påverkan med Regionen.

S: Vill ha tillbaks söndagstrafiken. Kanske inte på kvällen. Förslag till tillköp av söndagstrafik har tyvärr blivit liggande i "byrålådan".

V: Vi driver förslag i regionen om närbussar som kan beställas via en app och bussen kör då dit man vill. Vi vill också ha billigare kollektivtrafik för alla.

KD: Vi har ambitionen att starta upp söndagstrafiken igen. Gärna en seniorrabatt. Vill införa demensvänner för stöd och råd.

C: Tågen från Ystad och österut går bara en gång i timmen medan övriga tåg går varje halvtimme. Det fungerar dåligt om man vill ha en levande landsbygd.

MP: Vi vill ha mer kollektivtrafik, tätare turtrafik ger större säkerhet att hinna fram till slutmålet.

L: Vi driver denna fråga i regionen. Vi har en ständig dialog när det gäller Ystad. Driver frågan om efterfrågandetraffic, på användarnas villkor.

SD: Vi måste ha kvar bussarna på landsbygden och synkade tidtabeller. Behålla linjer som används, skapa nya linjer efter behov.

VÅRDCENTRALEN med äldreinriktning

M: Vi är positiva till att utveckla en sån möjlighet. Ystad har ett stort antal äldre och det behövs en geriatrisk avdelning.

L: Bra om man kan samla allt på ETT ställe utan att gränserna ska hindra en äldrevårdcentral.

C: Aktuell fråga. Tyvärr är det inte attraktivt att jobba med äldre varken hos läkare, sjuksköterskor eller undersköterskor. Det ska viss finnas ett särskilt telefonnummer som äldre kan ringa – fungerar det??

MP: Den senaste tiden har det inte ens varit möjligt att komma fram på telefon till VC. Man måste satsa på primärvården, kapa köerna, ha en fast läkarkontakt. Äldrepsykiatrien måste utvecklas.

KD: Vi är öppna för flera olika förslag när det gäller VC, t ex genom att ha mobila team som rycker ut när man inte kan komma i kontakt med VC. Ha en fast läkarkontakt. Geriatrikkunskap behövs.

V: Vill bara säga att under de senaste 4 åren har Ystad haft moderatstyrelse och under den tiden har neddragningar gjorts.

S: Det finns ingen som vill utbilda sig inom geriatriken. Det är intressant med en Äldrevårdscentral. Sedan 2018 finns ett avtal om en familjecentral, men inget har hänt sedan dess.

SD: Tillgängligheten till VC är horribel. Ystad växer och det blir fler äldre. Man behöver titta över "hyrsystemet" som kan ge flera miljoner om man slutar med det. Direktlinje för äldre är intressant. Akuten och VC bör ligga i anslutning till varandra.

HEMTJÄNSTEN

M: Vi måste hitta bättre sätt att bedriva hemtjänst/hemvård. En utvärdering görs i scheman och hemtjänsten. Stora knäckfrågan är: Hur blir vi fler? Språkutveckling så att invandrare kan göra sig förstådda och bli anställningsbara. Dela upp arbetsuppgifterna så att t ex undersköterskorna gör det dom kan och andra gör andra uppgifter t ex städföretag som håller rent.

MP: Vi måste satsa mer på hemtjänsten/vården. Måste få fler att vilja jobba inom hemtjänst/vård. Vi måste se till att bibehålla de som redan jobbar, med bättre löne- och arbetsvillkor.

S: Instämmer att kommunen tar sitt ansvar beträffande språk- och kompetensutveckling.

L: Delar Annes förslag om att dela upp arbetsuppgifterna. Viktigt med dialogen med den äldre och hans behov/krav. Mindre hemtjänstteam kan minska antalet som besöker den boende.

KD: Att ha delade arbetspass är inte bra. Det går inte att planera sin lediga tid när arbetsdagen är uppsplittrad. Dock behövs flexibilitet inom hemtjänsten. Utbildning/högre lön? Inom demensvården har man anställt en musikpedagog.

V: Måste sluta att underfinansiera och nedmontera verksamheten som skett de senaste 4 åren. Budgeten för äldreomsorgen har sjunkit från 25% till 20%.

M: Hur får man behålla sin personal? Genom att vara en god arbetsgivare. Fortsätta utbilda. Under pandemin har nästan 100 vårdbiträden utbildats till undersköterskor. En brukarundersökning visar att våra omsorgstagare är nöjda.

SD: Yrket måste göras attraktivt och få in nya medarbetare som ser att det är ett populärt yrke. Det kräver bra arbetsmiljö, bra scheman, språkutbildning. En larmgrupp som ger ett tryggare liv för omsorgstagarna.

S: Det verkar som vi alla är överens om att göra yrket mer attraktivt, ha bra scheman, bra arbetskläder och bra arbetsfordon (cyklar).

KPR (Kommunalt pensionärsråd)

På en rak fråga vilka partier som är villiga att **inrätta ett KPR** svarade **ALLA JA!**

På en fråga från Kurt-Åke Lindhe om Räfsan, svarade 6 av 8 att man vill ha kvar fastigheten i kommunen.

ÄLDREOMBUDSMAN

Gunnar Andersson (PRO) framförde önskemål om att inrätta en äldreombudsman i Ystad som kan hjälpa äldre med olika saker, t ex fylla i blanketter för bostadstillägg, hänvisa till rätt instans när man behöver komma i kontakt med någon för olika åtgärder m.m.

L: God idé! Flera kommuner har det redan. En äldreombudsman kan eventuellt knytas till äldrevprcentralen. Självklart att Ystad ska ha en äldreombudsman.

MP: Självklart!

V: Med tanke på att KassaGiro försvinner 1/9 så behövs en äldreombudsman.

SD: Viktigt att alla äldre får hjälp när det behövs. Även på IT-sidan.

På frågan hur många av dagens närvarande partier är villiga att inrätta en äldreombudsman svarade **6 av 8 JA**.

Gullbritt Adolfsson (SKPF): Det är viktigt att veta redan från början vad en äldreombudsman ska göra!

S: Vi har lämnat in en motion om äldreombudsman, men inget har hänt ännu.

KD: Vi är positiva till förslaget men vill veta mer innan vi tar ställning.

Kjell Persson (publiken): När det gäller Hemtjänsten så är jag lite orolig över att man är överens, men att man inte får veta några ekonomiska konsekvenser. För att bibehålla dagens nivå måste man i hela Sverige anställa 50 000 nya medarbetare varje år fram till 2045. Detta skulle för Skånes del innebära att man måste höja regionskatten med 15 kr. Hur ska ni klara av detta i Ystad?

M: Jag tror att arbetschemana är avgörande. Utvärdering pågår. Fler undersköterskor behövs, men vi måste hushålla med de medel vi har och som lagen ställer krav på. Jättestor fråga. Vad måste vi göra? Vad kan vi göra med de pengar vi har? Framtiden är viktig så vi inte kommer efter igen.

Replik Kjell Persson: Jättekomplicerad fråga.

V: Vi i Ystad kan inte lösa detta, det är en nationell fråga. Välfärden får ta smällarna. Läs gärna boken "Girig Sverige" för att se vart pengarna går. Rösta på V i riksdagsvalet.

KD: Vi behöver bli effektivare, måste ha en sjukvårdspolitik för att få folk att stanna. Nationell styrning på vården behövs.

Moderator Cecilia Billgren YA: Tänk på att 30 % av Ystads väljare är 65+!

Anki Sædén YPR: Gå in på Simrishamns Kommuns hemsida för att se vilka goda råd de ger till dig som är pensionär. Vi är 9000 pensionärer i Ystad kommun som har rösträtt!!

Därmed var utfrågningen slut och YPR:s ordförande Anki Sædén tackade alla för att ha kommit och lyssnat och ställt frågor och därmed ansågs mötet upplöst.

Noteringarna gjorda av

Åsa Ehrlin (efter bästa förmåga)